

KONCERTNI ATELJE

DRUŠTVO SLOVENSКИH SKLADATELJEV
SOCIETY OF SLOVENE COMPOSERS

V sodelovanju s Festivalom Ljubljana -
33. Slovenski glasbeni dnevi

33.SGD

LJUBLJANAFESTIVAL.SI

Nina PREŠIČEK – klavir, elektronika

PROGRAM

Larisa Vrhunc, Luigi Nono, Igor Štuhec,
Karlheinz Stockhausen, Nina Šenk, Gregor Pirš

DANZA
Allegro (♩ = 120 u.a.)

Ponedeljek, 16. aprila 2018, ob 19.30

Mini teater

WWW.DSS.SI

PROGRAM

Larisa VRHUNC

*ZA NINO za klavir**

Luigi NONO

...SOFFERTE ONDE SERENE... za klavir in trak

Igor ŠTUHEC

SONATA 74 za klavir

Karlheinz STOCKHAUSEN

KLAVIERSTÜCK IX za klavir

Nina ŠENK

CIRCLES za klavir

Gregor PIRŠ

*SUITE-TISSUE za klavir in elektroniko**

2

KONCERTNI ATELJE

DANZA

Allegro (♩ = 120 ca)

* *krstna izvedba*

O POUSTVARJALCIH ...

Nina PREŠIČEK

Pianistka Nina Prešiček se je v kratkem času pri nas uveljavila kot ena osrednjih izvajalk sodobne klasične glasbe tako slovenskih kot tujih skladateljev. Pri tem se projektov loteva drzno in domišljeno, večkrat v kombinacijami z drugimi umetniškimi izrazi in mediji. V nekaj letih je pripravila več odmevnih večmedijskih dogodkov, med njimi Ondine in Sono Mobile. Nina Prešiček ni zgolj izvrstna instrumentalistka, poustvarjalka, temveč tudi glasbenica, ki misli glasbo in v njej išče nenehne kreativne izzive.

Nina Prešiček, rojena 3. 12. 1976 v Kranju, je diplomirala leta 2000 in nato leta 2003 končala podiplomski študij na Akademiji za glasbo v Stuttgartu pri profesorju Wolfgangu Bloserju. Istočasno je zaključila tudi podiplomski študij na »Perfekcijskem« oddelku Nacionalnega konservatorija v Toulousu (Francija) v razredu profesorice Thérèse Dussant. Leta 2005 je zaključila še magistrski študij na pariški Sorboni, smer muzikologija. Izpopolnjevala se je na mojstrskih tečajih pod mentorstvom Jörga Demusa (Dunaj), Arba Valdme (Köln), Johna Perryja (Los Angeles), Dominiquea Merleta (Pariz) in drugih. V času študija je bila štipendistka Zoisovega sklada Republike Slovenije ter francoske vlade. Leta 2007 ji je bila dodeljena prestižna štipendija mednarodne fundacije Nadia in Lili Boulanger v Parizu. Po zaključku diplomskega in vzporednega podiplomskega študija na Akademiji za glasbo v Stuttgartu ter na Nacionalnem konservatoriju v Toulousu je leta 2005 zaključila še magistrski študij muzikologije na pariški Sorboni, kjer je raziskovala vpliv abstraktnega ekspresionizma na glasbo Mortona Feldmana. Izpopolnjevala se je na mojstrskih tečajih pod mentorstvom Jörga Demusa (Dunaj), Arbo Valdme (Köln), Johna Perryja (Los Angeles) in Dominiqueja Merleta (Pariz).

Je večkratna nagrajenka na različnih tekmovanjih (tretja velika nagrada na mednarodnem komornem tekmovanju Pierre Lantier v Parizu, drugo mesto na zveznem tekmovanju v Nemčiji ipd.) kot solistka in komorna glasbenica redno sodeluje v Nemčiji, Franciji, Sloveniji in drugod.

Med njene pomembnejše koncerte sodi solo recital v veliki dvorani Slovenske filharmonije, koncert v češki filharmoniji Rudolfinum (Praga), koncert z mladinskim orkestrom iz Stuttgarta, turneja s triom Anian po Afriki (Eritreja), koncertni teden: Sanje, Noč in Molitev - M. Bekavec and friends, solorecital v ciklu Predihano Cankarjevega Doma, solo recital na Ludwigsburger Schloßfestspiele, koncert z ansamblom Aventure na Festivalu sodobne glasbe v Freiburgu (Nemčija), Noč slovenskih skladateljev, cikel petih klavirskih recitalov po Braziliji (Rio de Janeiro), nastop prvega maja 2004 ob vstopu Slovenije v Evropsko Unijo v Parizu in nastop na svetovnem saksofonističnem kongresu v Montrealu (Kanada) in Minneapolisu (ZDA), kjer je izvajala krstne izvedbe slovenskih skladateljev. Sledili so tudi koncerti na Varšavski jeseni, na mednarodni skladateljski Tribuni v Beogradu, v l'Espace Croix Baragnon v Toulousu, na Koncertnem ateljeju Društva slovenskih skladateljev, na Kogojevih dnevih, Svetovnih glasbenih dnevih itd. Od leta 2003 je kot članica Tria Slavko Osterc redno delovala na koncertnih odrih v Sloveniji in drugod. Leta 2005 je izšla prva zgoščenska Tria Slavka Osterc, ki je v celoti posvečena slovenski poustvarjalnosti starejše in mlajše generacije, sodelovala je tudi pri snemanju avtorske zgoščenske ob 80-letnici skladatelja Uroša Kreka. Leta 2008 je izšla zgoščenska DIVISIOS RTV Slovenije, kjer igra kot solistka s člani RTV orkestra pod taktirko Jürga Wyttenbacha. 2010 je v sodelovanju z RTV-Slovenija in ZKP-jem izšel prvi solo CD-»Vdih časa«, ki je posvečen slovenski in tuji sodobni glasbi.

Danes se veliko posveča komorni glasbi s številnimi uveljavljenimi domačimi in tujimi glasbeniki, kot so Mats Lidström, Matej Šarc, David Hall Johnson, Mate Bekavac, Patricia Kopačinskaja, itd. V svojih solo recitalih se v veliki meri posveča glasbi 20. in 21. stoletja.

Tako je bila povabljena na komponistični forum na Univerzo v Rio de Janeiro, kjer je predstavila francosko spektralno glasbo. 2010 je imela čast krstno izvajati Lebičev koncert za klavir in orkester v Nemčiji (Jaener Philharmonie) ter v Gallusovi dvorani z radijskim orkestrom RTV-Slovenija v oranžnem abonmaju.

V letu 2011 je bila izbrana za slovensko premiero zgodovinsko pomembnega dela 20.stoletja skladatelja Luigija Nona "Sofferte onde serene", posvečeno znamenitemu pianistu Mauriciu Polliniju, s priznanim Experimentalnim Studiom Heinrich Strobel iz Freiburga. Isto leto je bila s strani Festivala Ljubljana izbrana za mednarodni projekt MUSMA (Music Masters on Air), kjer je v Granadi izvajala skladbo španske skladateljice Ilumiunade Perez. Temu je sledil še solo recital na Ljubljanskem Festivalu leta 2011.

Od 2007 do 2009 je na Univerzi v Mariboru predavala zgodovino glasbe, od leta 2009 pa poučuje na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani.

... O SKLADATELJIH IN NJIHOVIH DELIH

Larisa VRHUNC (1967)

Šolala se je na visokošolskih glasbenih ustanovah v Ljubljani, Ženevi in Lyonu ter na številnih mednarodnih mojstrskih tečajih. Je redna profesorica za teorijo glasbe na oddelku za muzikologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

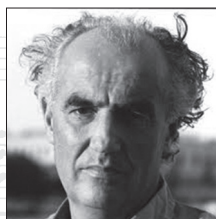

ZA NINO

Kot nakazuje že naslov, je delo posvečeno Nini Prešiček, glasbenici z izjemnim izvajalskim razponom. Ta njena značilnost je glasbeno zaobjeta v štirih jasno ločenih teksturah, ki so najprej predstavljene v dveh parih, kasneje pa se prepletejo med seboj in postopoma izzvenijo v ekstremnih legah. V skladbi se ukvarjam tudi z vprašanjem umestitve razširjenih tehnik izvajanja v glasbeno obliko. Nabor tehnik je omejen na resonance, ki so rezultat simpatetičnega nihanja strun, in dva načina prepariranja strun, od katerih eden spodbuja alikvotne tone, drugi pa brnenje.

Luigi NONO (1924-1990)

Rodil se je v bogati umetniški družini. Glasbeno izobraževanje je začel pri Gian Francescu Malipieru na beneškem konservatoriju (1941). Njegova dela kažejo na stalen razvoj skladateljskih tehnik. Nono je postal eden izmed vodilnih skladateljev t.i. nove glasbe v 50-ih letih prejšnjega stoletja. Začel je eksperimentirati z zmožnostmi novih zvočnih zapisov. Razvil je popolnoma nov pristop do skladanja in posebno tehniko, pri kateri je pogosto vpošteval mnenja glasbenikov, da je dosegel svoj cilj.

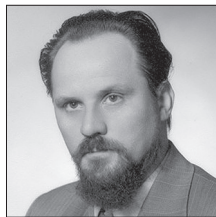
...SOFFERTE ONDE SERENE...

Kompozicija *...sofferte onde serene...* je nastala ob dvojni izgubi: smrti v družini Luigija Nona in družini njegovega prijatelja, pianista Maurizia Pollinija. Nono je prav zanj napisal to skladbo in nekatere druge. Posneti klavirski zvoki, proizvedeni s pritisnjanim pedalom, odzvanjajo kot vibrirajoči zvoki zvoncev nad laguno in morjem v bližini Nonovega doma. V notranjosti klavirja je izvedba z ročnim utišanjem strun, udarjanje drugih pedalov pa (po)ustvarja zvočne barve, značilne za naravno okolje. Skladba ustvarja splošni vtis, da se življenje nadaljuje, človek pa neizogibno vztraja v »globokem notranjem ravnovesju«.

Igor ŠTUHEC (1932)

rojen je bil v Kremberku v Slovenskih goricah. Leta 1960 je na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu prof. M. Bravničarja diplomiral iz kompozicije. Med leti 1964 in 1966 je študij nadaljeval na »Hochschule für Musik und darstellende Kunst« na Dunaju (H. Jelinek in F. Cerha) – smer dodekafonija in elektronska glasba. Deluje kot skladatelj in pedagoški delavec na glasbenih šolah, Vzgojiteljski šoli in kot docent na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Njegov opus obsega dela orkestralne, ansambelske, solistične, mladinske glasbe in samospeve. Za svoje delo je prejel Prešernovo študentsko nagrado (1961), drugo nagrado BEMUS (Beograd, 1973), drugo nagrado jugoslovanskih radijskih postaj (Skopje, 1976) in nagrado Prešernovega sklada za skladbo Simfonieta (Ljubljana, 2004), državno nagrado na področju glasbenega šolstva (2008) ter Kozinovo nagrado za življenjsko delo (2011).

SONATA 74

Sonata 74 iz obdobja, ko je skladatelj prešel v kompozicijsko nedeterminantno, razgrajuje formalni koncept klasične postavke. Bistvo sonate je tisto, kar zveni (sonare). Zgradba je nepomembna. Iz rudimentarne zasnove se spletajo diametralne nianse, ki jih prenosni tipkalni sistem sproži v zvočni pojav. Dinamični kontrasti spominjajo na baročno gostoto sozvenenja, kjer ne manjka pestrih pianističnih postopov, pasaž, sekvenc, grozdov in zvočnih blokov. Skladatelj se izogiba vsakršnih izrabljenih naključnosti. Prav načrtno se odpoveduje vsemu, kar bi se približalo tonalnosti ali harmonskemu stereotipu. Ritmično docela svobodni pasusi, ki jih le približno uokvirjajo časovne enote, se izmenjujejo z determiniranimi metričnimi oznakami. V skladbi sledimo sorodnemu in transformiranemu glasbenemu gradivu. Na eni strani so tu tipične intervalne strukture terc in sekund, ki jih skladatelj vertikalno in horizontalno postavlja v zvočno polje vse do clustrov. Na drugi strani

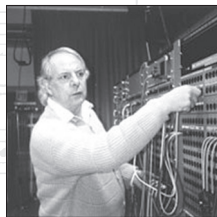

je drobno zvočno trepetanje z udarci na struno vse do aleatoričnih sprostitiv. *Sonata 74 za klavir* je bravurna skladba, ki ima vse tehnične in vsebinske značilnosti za predstavitev vrhunske virtuosne klavirske igre.

Jože Žitnik

Karlheinz STOCKHAUSEN (1928–2007)

Nemški skladatelj Karlheinz Stockhausen je bil učenec Oliverja Messiaena in eden izmed vodilnih figur Darmstadta. V šestdesetih in sedemdesetih je postavil temelje elektronske glasbe, ukvarjal se je z aleatoriko, serializmom in glasbo prostora, kasneje pa se je posvetil skladanju za gledališče in se ukvarjal z glasbenimi teorijami, s katerimi je močno vplival tudi na jazz in popularno glasbo. Leta 1953 je postal sodelavec studia za elektronsko glasbo nemške radiotelevizije WDR, bil je gostujoči profesor za kompozicijo na kalifornijski univerzi v Davisu ter profesor kompozicije na glasbenem konservatoriju v Kölnu. Napisal je 362 skladb, med njimi več kot 140 elektronskih oziroma elektroakustičnih del, ter izdal več kot 100 albumov. Med njegova največja dela sodi sedemdelni operni cikel *Licht*, ki ga je pisal kar 25 let.

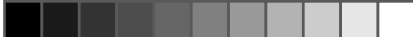
8

KONCERTNI ATELJE

KLAVIERSTÜCK IX

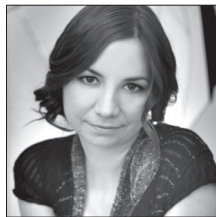
Klavierstück IX predstavlja dve izrazito kontrastni ideji: nenehno ponavljajoči se kvartni akord v zmerno hitrih periodičnih ritmi in počasi vzpenjajoča se kromatična lestvica, kjer ima vsaka nota svojo dolžino. Sopostavljeni ideji se izmenjujeta in na koncu razpustita v novo teksturo hitrih periodičnih skupin v zgornjem registru, ki si sledijo v neenakomernih časovnih razmikih. Stockhausen namerno izrablja nemožnost igranja vseh štirih tonov ponavljajočih se akordov povsem istočasno in z enako intenziteto (še en primer »spremenljive oblike«), tako da se jakost tonov ves čas nujno spreminja.

Nina ŠENK (1982)

Skladateljica Nina Šenk po študiju kompozicije v Ljubljani pri prof. Pavlu Mihelčiču nadaljevala študij v Nemčiji, najprej v Dresdnu pri prof. Voigtländerju ter zaključila mojstrski študij v Münchnu pri prof. Matthiasu Pintscherju.

Je dobitnica več nagrad, med drugim Evropske nagrade za najboljšo kompozicijo na festivalu Young Euro Classi, Prešernove nagrade Akademije za glasbo ter prve nagrade na festivalu Weimarer Frühjahrstage für zeitgenössische Musik. Dve sezoni je bila rezidenčna skladateljica orkestra Staatstheater Cottbus v Nemčiji. Za pomembna umetniška dela ji je rektor Univerze v Ljubljani leta 2010 podelil priznanje na področju glasbene ustvarjalnosti in poustvarjalnosti ter arhitekture, leta 2017 je dobila nagrado Prešernovega sklada za skladateljsko delo v minulih dveh letih.

Njene skladbe so bile izvedene na pomembnejših festivalih v tujini in doma (New York Philharmonic Biennial, Salzburger Festspiele, Young Euro Classic Berlin, Kasseler Musiktage, Musica Viva München, Frankfurter Positionen, Heidelberger Frühling, Takefu festival...) ter na koncertih po vsem svetu z različnimi orkestri in ansambli (Newyorška filharmonija, Ensemble intercontemporain, Ensemble modern, Scharoun Ensemble, Ensemble Mosaik, London Sinfonietta, Pihalni kvintet Slowind, Ensemble Aleph in drugi).

CIRCLES

Skladba je sestavljena iz petih delov, ki pa se igrajo brez pavz. Vsak del predstavlja določeno gibanje oziroma kroženje okrog določene točke – tonske višine. Center skladbe je ton D, okrog katerega material kroži, včasih ozko, drugič široko, ton se pojavlja kot ostinato, kot ritmizirana struktura ali kot del harmonskega materiala. Povezovalni element vseh petih delov pa je tudi struktura intervalov, kjer prevladujejo sekunde ter kvarte oziroma kvinte. Skladba *Circles* je nastala leta 2006 po naročilu festivala

Kasseler Musiktage v Nemčiji in bila tam tudi krstno izvedena, nočoj pa bo prvič izvedena v Sloveniji.

Gregor PIRŠ (1970)

je na Akademiji za glasbo v Ljubljani študiral violončelo (Miloš Mlejnik) in kompozicijo (Alojz Srebotnjak, Marko Mihevc, Uroš Rojko). V zadnjem času se posveča predvsem ustvarjanju na področju elektronske/elektroakustične glasbe ter ustvarjanju radiofonskih del. Posebej ga privlačita področje improvizirane glasbe ter povezava med glasbo in literaturo. Deluje kot glasbeni urednik na programu Ars Radia Slovenija, trenutno na mestu urednika Uredništva za resno glasbo.

Med njegovimi vidnejšimi deli so Improvizacije za klavir (1988), Collage za klavir (1992), Ciklus samospelov na besedila Federica Garcie Lorca za bariton in klavir (1993), Ciklus samospelov na besedila Tomaža Šalamuna (1994), Finnegans wake za godalni kvartet (1995), Collaboratio 6/97 (soavtorstvo – Mihael Paš), Ikaria (1998, soavtorstvo – Mihael Paš), L'amour de moy za komorni orkester (1997), Somrak za štiri igralce, orkester in elektroniko (2000), Projekt Satirikon za glas, komorni ansambel in elektroniko (2001, besedilo: Petronius Arbitar), elektroakustika: Moy-ses (1997, soavtorstvo – Mihael Paš), Opus Quantum, elektroakustična skladba (2002, besedilo: Krištof Dovjak), radiofonska dela v soavtorstvu s skladateljem Borom Turelom: Sarine sanje (2008), Visoko jezdi jo ulice (2009), Projekt Harm(les)s? (2010), Di ba baab/di ya beu© (2011), Kos kosti (2011).

Ustvarjal je tudi glasbo za gledališče (Pot v Damask (rež. Aleksander Jurc, 1993), Tesla - zgodba o otroku svetlobe (rež. Igor Likar)) in film (Z ljubeznijo (2000, rež. Marko Naberšnik), Pavle (2001, rež. Marko Naberšnik)).

SUITE-TISSUE

Bolj kot specifično glasbeno delo, je *Suite-tissue* pobuda, meta-zamisel in hkrati softverska platforma, ki se

je rodila v letih izkušenj pri delu z živo elektroniko oz. programskim orodjem Puredata. Z njo skušam odgovoriti na vprašanje: na kateri točki in na kakšen način je mogoče optimalno združiti elektronska sredstva z imanentno kompozicijskim načinom razmišljanja. V praksi elektronska sredstva pogosto vodijo v amorfno zvočnega tkiva, medtem ko se kompozicijska ideja, v generičnem povzetku, ukvarja z definiranjem razmerij igre med asociativnostjo in kontrastom.

Odprti cikel, ki začenja nastajati prav s pričujočo skladbo, je v tem smislu prototip, eksperimentalna iniciativa: kibernetizirati posamezne solistične instrumente, razširiti njihov zvočni in reakcijski spekter, vključiti kontrolirano improvizacijo izvajalca, hkrati pa, s pomočjo podaljšanih oz. posodobljenih sinaps, ohraniti stik s pragmatičnim genetskim okvirom, ki so ga v svojih izjemnih ustvarjalnih razmislekih zapustili stari mojstri. Posebna zahvala ob nastanku prve skladbe ciklusa gre pianistki Nini Prešiček, ki je s svojo poustvarjalno in ustvarjalno odprtostjo bistveno zaznamovala kompozicijski proces.

KONCERT STA OMOGOČILA

Ministrstvo za kulturo RS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

NAPOVEDUJEMO

Anja CLIFT – flauta
Barbara JERNEJČIČ FÜRST – mezzosopran

PROGRAM

Matej Bonin, Beat Furrer, Vinko Globokar,
Neville Hall, Brina Jež Brezavšček, Jakob Jež

Ponedeljek, 14. maja 2018, ob 19.30
Društvo slovenskih skladateljev
Kogojeva dvorana

INFORMACIJE

Društvo slovenskih skladateljev
Trg francoske revolucije 6
1000 Ljubljana
01/241 56 60
info@dss.si
www.dss.si

